

Užsienio kalbos didžiuosiuose ir mažesniuose miestuose

Laima Nevinskaitė

Lietuvių kalbos institutas

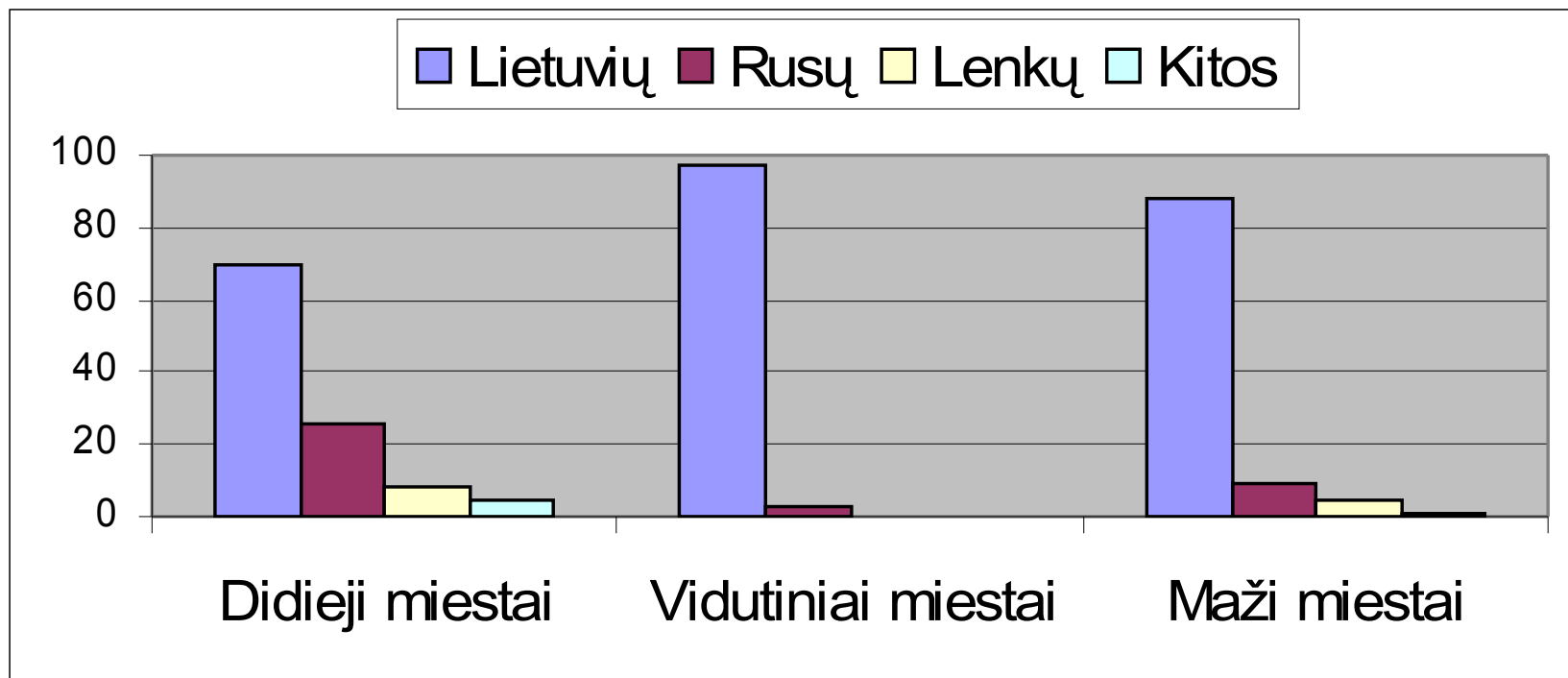
Klausimas

- Kaip miestų ekonominė ir kalbinė aplinka (miesto dydis) lemia kalbų mokėjimą ir vartojimą?

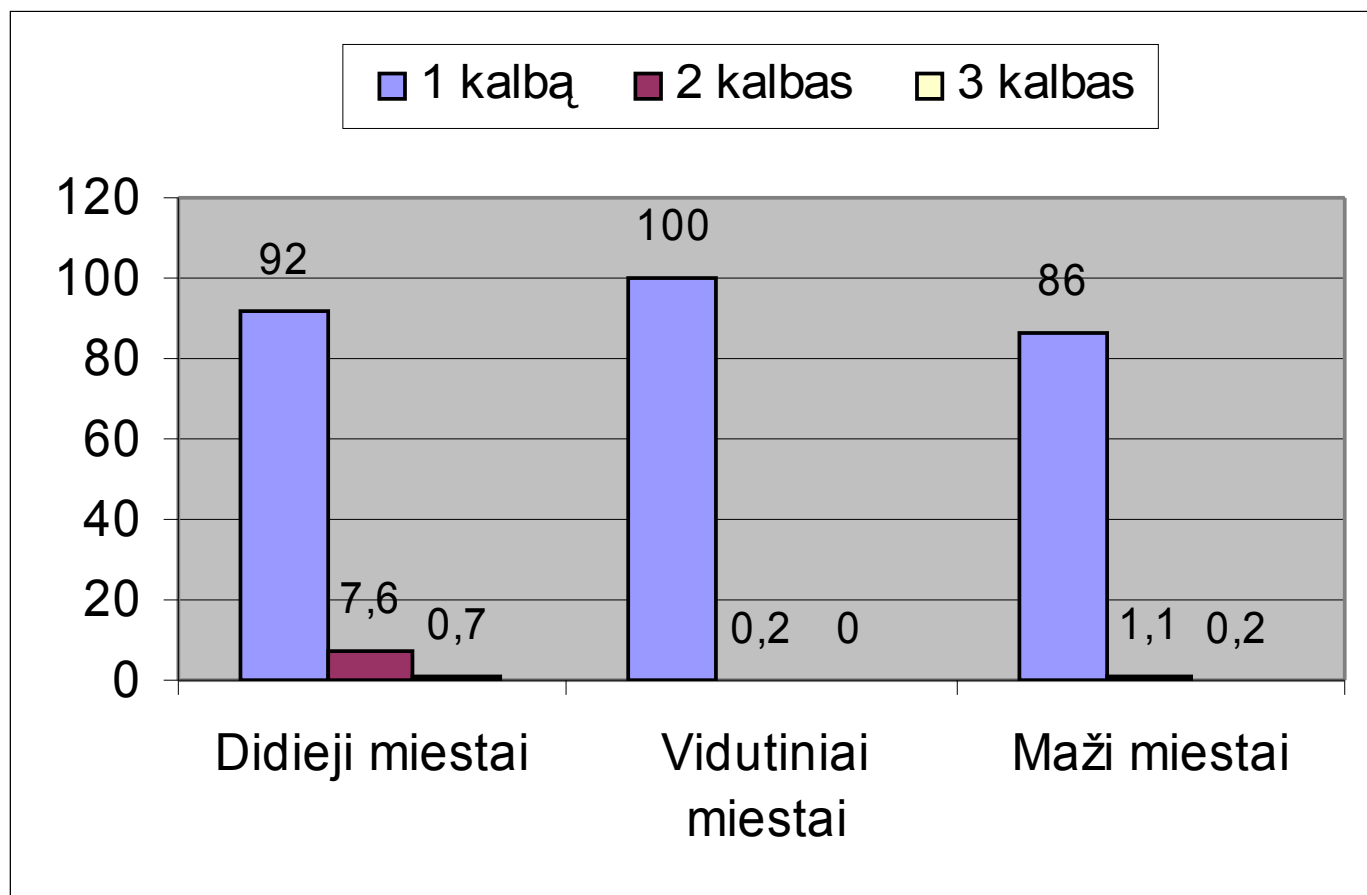
Duomenys

- „Miestai ir kalbos“ (2008, 2009)
- „Sociolingvistinis Lietuvos žemėlapis. Miestai ir miesteliai“ (2011). Remia Lietuvos mokslo taryba (LIT-2-18)
- Didieji miestai: Vilnius, Kaunas, Klaipėda.
- Vidutiniai miestai: per 30 tūkst. gyventojų, išskyrus didžiuosius miestus (Šiauliai, Panevėžys, Alytus, Marijampolė, Mažeikiai, Jonava)
- Maži miestai ir miesteliai: mažiau negu 30 tūkst. gyventojų

Gimtoji kalba

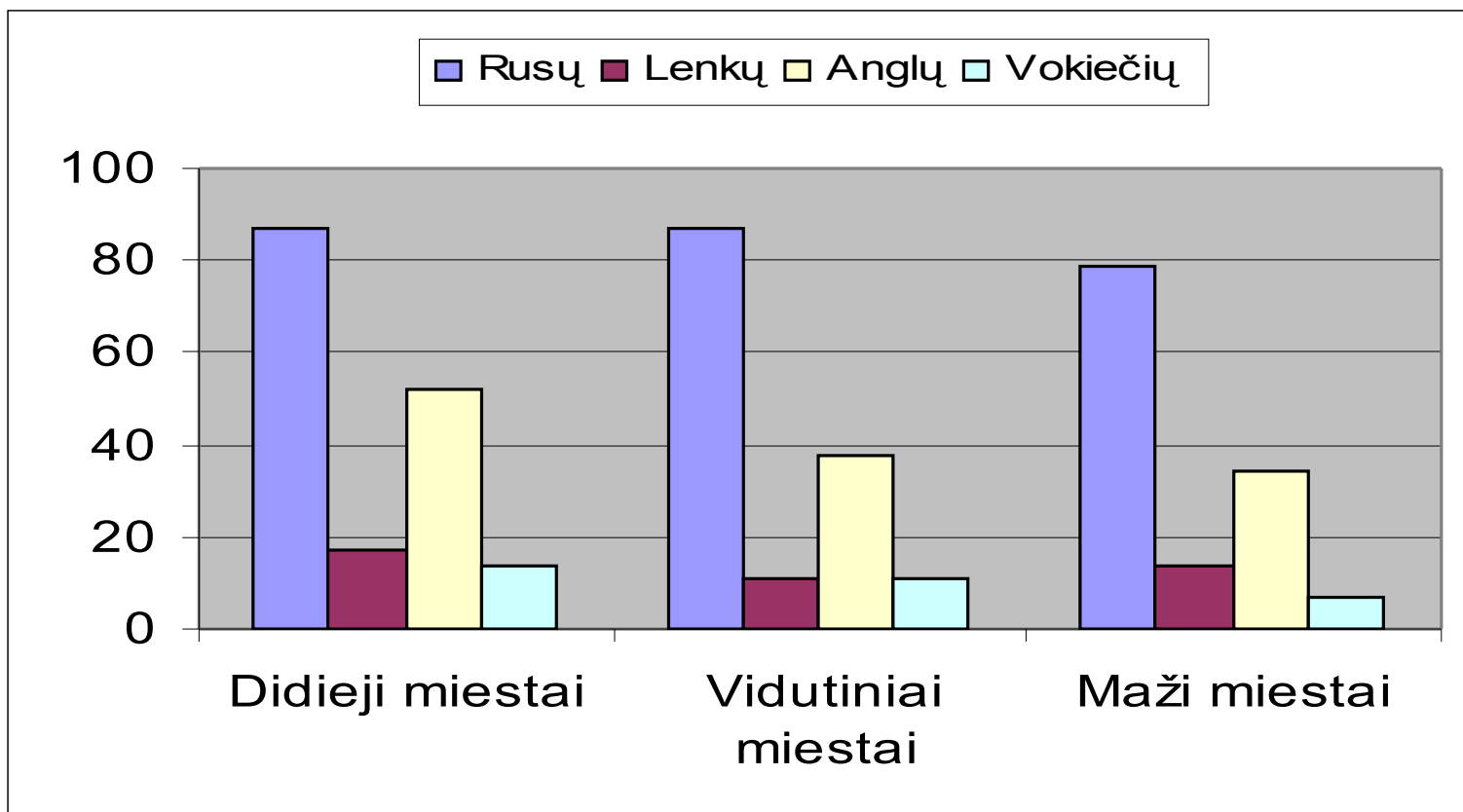

Kelias kalbas laiko gimtosiomis

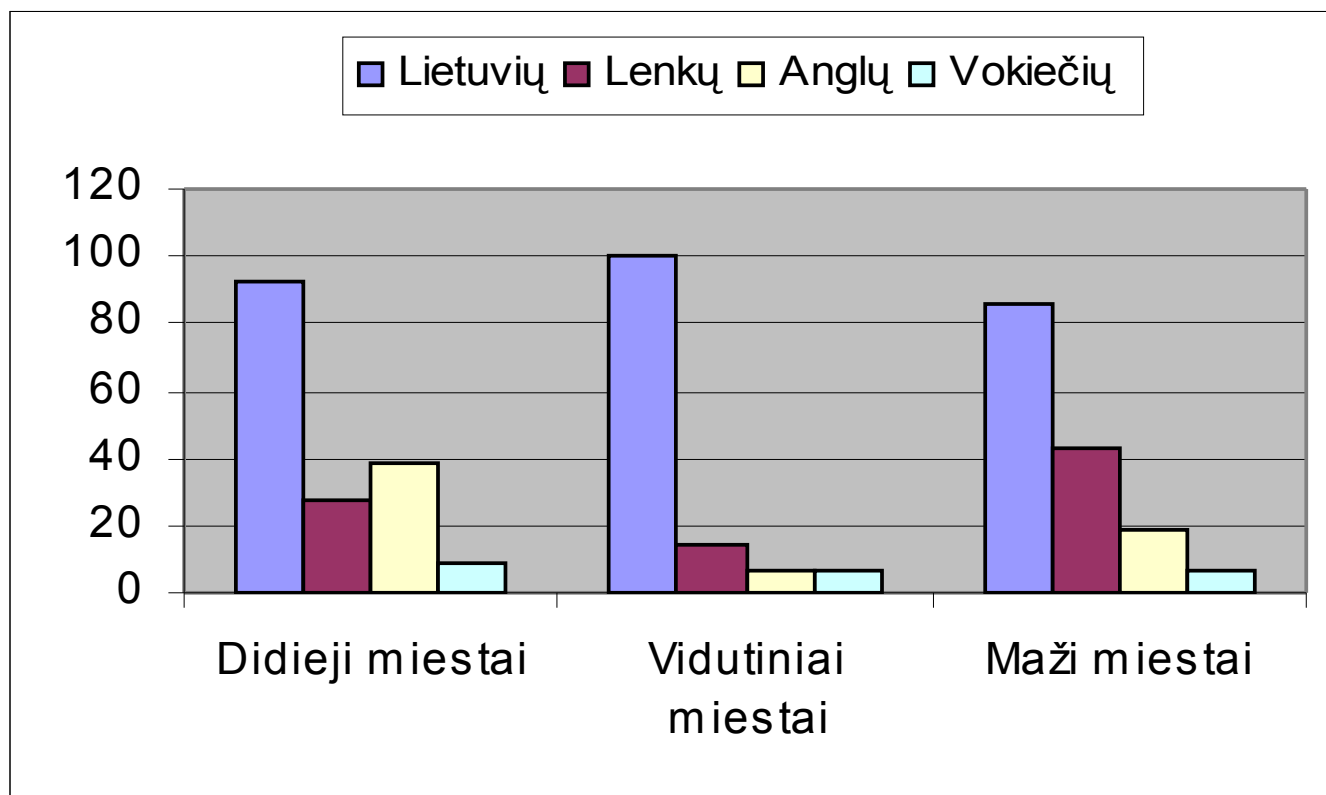
Kalbų mokėjimas tarp lietuvių

- tarp tų, kuriems gimtoji kalba yra lietuvių
- mokesčių mokėtojų kalbėti skaičius

Kalbų mokėjimas tarp rusų

- tarp tų, kuriems gimtoji kalba yra rusų
- moka kalbėti skaičius

Rusų kalbos vartojimas

- tie, kuriems lietuvių kalba yra gimtoji
- iš mokančiųjų kalbą

	Didieji miestai	Vidutiniai miestai	Maži miestai
Kalba	91	77	73
Rašo	51	44	44
Skaito knygą	54	33	29
Skaito periodiką	47	26	26
Klauso radiją	68	57	55
Žiūri TV	88	81	78
Naršo internete	34	30	24

Anglų kalbos vartojimas

- iš mokančiųjų kalbą

	Didieji miestai	Vidutiniai miestai	Maži miestai
Kalba	84	85	79
Rašo	75	83	76
Skaito knygas	64	48	46
Skaito periodiką	53	38	35
Klauso radiją	49	60	47
Žiūri TV	77	86	75
Naršo internete	86	87	83

Rusų k. vartojimas (pusiau) viešojoje erdvėje

- tie, kuriems lietuvių kalba gimtoji
- iš mokančiųjų kalbą

	Didieji miestai	Vidutiniai miestai	Maži miestai
Su kaimynais	62	19	19
Su draugais ir pažįstamais	58	43	38
Paslaugų sferoje	23	10	13
Su medicinos darbuotojais	12	2	5
Su valdininkais	11	3	5

Anglų k. vartojimas (pusiau) viešojoje erdvėje

□ iš mokančiųjų kalbą

	Didieji miestai	Vidutiniai miestai	Maži miestai
Su kaimynais	2,8	1,2	1,4
Su draugais ir pažįstamais	40	40	34
Paslaugų sferoje	14	12	9
Su medicinos darbuotojais	2,8	3,1	1,6
Su valdininkais	5,3	3,1	2,4

Rusų k. vartojimas darbo aplinkoje – lietuviai iš mokančiųjų kalbą

- tie, kuriems lietuvių kalba gimtoji
- iš mokančiųjų kalbą

	Didieji miestai	Vidutiniai miestai	Maži miestai
Su bendradarbiais	51	22	25
Su klientais	52	39	43
Su viršininkais	18	7	7

Anglų k. vartojimas viešojoje erdvėje – iš mokančiųjų kalbą

- iš mokančiųjų kalbą

	Didieji miestai	Vidutiniai miestai	Maži miestai
Su bendradarbiais	23	18	12
Su klientais	43	42	39
Su viršininkais	12	11	7

Rusų kalbos mokėjimas tarp lietuvių – amžiaus ir užimtumo gr.

- tie, kuriems lietuvių kalba yra gimtoji
- moka kalbėti

	Didieji miestai	Vidutiniai miestai	Maži miestai
Amžiaus grupė 25-35	95	85	79
Amžiaus grupė 36-45	97	95	90
Savarankiškai dirbantys	96	96	93
Samdomi darbuotojai	94	93	88

Anglų kalbos mokėjimas – amžiaus ir užimtumo grupės

- visi respondentai
- moka kalbėti

	Didieji miestai	Vidutiniai Miestai	Maži miestai
Amžiaus grupė 25-35	69	47	47
Amžiaus grupė 36-45	34	27	22
Savarankiškai dirbantys	50	33	37
Samdomi darbuotojai	46	35	29

Išvados

Miesto aplinka lemia kalbų mokėjimą ir vartojimą:

- Daugiakalbiai didieji miestai; homogeniški vidutiniai miestai; homogeniški (su išimtimis) mažieji miestai;
- Didieji miestai visada skiriasi nuo mažųjų miestų; skirtumai tarp didžiųjų-vidurinių, vidurinių-mažųjų miestų subtilesni;
- Skirtumai susiję su miesto aplinka, nes atskirose amžiaus ir užimtumo grupėse matyti tos pačios bendrosios tendencijos.

Ačiū už dėmesį!
